

ΤΟ ΚΑΡΠΟΥΖΙ

Επειδή δεν κατάλαβα καλά, μήτε χάρηκα μήτε λυπήθηκα. Ήμουν μικρή και το θέμα μεγάλο. Τάιζα τις κότες και με φώναξ' η μάνα μου. «Αγγλία.» Ναι. Αλλά τι είναι η Αγγλία και πού είναι η Αγγλία δεν ήξερα. Εντάξει, ένας τόπος. Αλλά πού; Οι χωριανοί δείχνανε πέρα. Εκεί που σμίγουν η θάλασσα κι ο ουρανός και δε βλέπεις άλλο. Πίσω απ' αυτό που δεν έβλεπες ήταν. Εκεί. Ο δάσκαλος μας έλεγε πού είναι τα βουνά, ποια είναι τα χωριά, κι ιστορίες για τους παλιούς που νικούσανε. Κουβέντα για τους άλλους· να ξέρουμε πού πάμε, πού θα φτάσουμε.

Το έμαθα Παρασκευή, θα φεύγαμε Τετάρτη. Τρεχάματα. Την τελευταία νύχτα ανάψαμε τη λάμπα. Μεσ στη μεγάλη κάμαρη, μια καφετιά βαλίτσα κι ένα καρπούζι ασήκωτο, που τάξανε στο θείο μου και μου 'παν: «Θα το πάρεις!». Σφίγγανε γονατιστοί τη βαλίτσα με σκοινιά, και μιλούσανε. Γι' αυτά που θ' αφήναμε κι αυτά που θα βρίσκαμε. Μα κείνο που τους έτρωγε ήτανε άλλο: Θα φτάσουμε; Τρία γράμματα ξέρανε και τα μισά τα ξεχάσαν. Πήγα να κοιμηθώ κι ο ύπνος

δε φαινόταν. Άκουσα πως τη γλώσσα μας δεν τη μιλούν καθόλου· και λέγαν πως το κρύο τους σκοτώνει τα πουλιά. Φοβήθηκα λίγο.

Μπαίνουμε στην πλατεία κι αρχίζ' η καμπάνα να χτυπά. Να συναχτεί το χωριό, ν' αρχίσουν τα κλάματα: Άμα περνούσες θάλασσα, ήταν θανατικό. Στο λιμάνι μαθαίνω πως μας λεν επιβάτες. Φωνές, φασαρία. Η μάνα μου να 'ναι νευρική κι ο πατέρας μου να τα 'χει χάσει. Το βαπόρι ήτανε μέσα στα βαθιά, μεγάλο. Μας φορτώνουν στις βάρκες και μας πηγαίνουνε. Μεγάλη η σκάλα, ατέλειωτη. Έρχεται η σειρά μας. Η μάνα μου: «Πρόσεχε, βάστα γερά!». Εγώ το καρπούζι. Να το σφίγγω και να με σφίγγει. Ανέβηκα. Μόλις σαλπάραμε, στράφηκα και κοίταξα πίσω μου. Λέω, εδώ τελειώνει μια ιστορία και μια άλλη ξεκινά.

Στο βαπόρι μιλούσαν γλώσσες ξενικές. Δεν καταλάβαινα και ντρεπόμουν. Έκανα πως κοιτάζω το πέλαγος κι αγωνιώ να φανούν τα δελφίνια. Περνούσαν οι μέρες, περνούσαν κι οι νύχτες. Εγώ να προσέχω το καρπούζι και το βαπόρι να τραβά το δρόμο του. Ήταν και κάτι κουτιά που τα λέγαν μεγάφωνα. Εγώ κοιμάμαι κι αρχίζουν τα κουτιά να μιλούν. Ανοίγω τα μάτια και βλέπω κόσμο ν' αρπάζει βαλίτσες, να ξυπνούν τα μωρά και

κείνα να κλαίν. Φωνάζει κάποιος: «Φτάσαμε!». Σηκώνομαι και τι να δω. Φώτα. «Η Μασσαλία», λέει ένας που όλα τα ήξερε, και δείχνει την ολόφωτη πόλη. Κατεβαίνουμε και πατούμε σ' έναν τόπο που τον λέγαν Γαλλία. Πανζουρλισμός. Και ν' ακούς: «Ταξί, ταξίι!» Ήταν ένας που καθόταν στο τιμόνι μόνος του. Έμπαινες μέσα και κάπου σε πήγαινε. Ο πατέρας μου να παραμιλά. Μια λέξη είχε μάθει κι αυτήν έλεγε: «Λάντον, Λάντον!». Μας γνώφει ένας απ' τα τιμόνια και τρέχουμε. Μπαίνουμε και ξεκινούμε και πάμε. Εγώ να κοιτάζω παντού, να τα δω όλα. Οπότε, ο τιμονιέρης σταματά και μας εξηγά με τα δάχτυλα: «Το νούμερο εφτά. Εφτά.». Όχι μόνον δεν είχα ξαναμπειί, δεν είχα ούτε ξαναδειί. Παρέα με το καρπούζι μου μπαίνουμε και σε τρένο. Ξυπνούσαμε, κοιμόμαστε. Άμα ξημέρωσε ο Θεός, κολλήσαμε στο τζάμι. Λέει ο πατέρας μου: «Εδώ κανένας δεν πεινά.». Άλλο αν, εκεί που φτάναμε, θα πλένανε μερονυχτίς τα λερωμένα πιάτα. Να μην τα πολυλογώ, στο τέλος της Γαλλίας κατεβήκαμε. Κάποιος έδειξε το βαποράκι. Περνούμε μια θάλασσα μικρή κι είμαστε στην Αγγλία.

Η μάνα μου να κάνει το σταυρό της και να μη σταματά. Πάλι σε τρένο και πάμε για το Λάντον του πατέρα μου. Αγελάδες, σπίτια και σπιτάκια,

άνθρωποι μ' αυτοκίνητα, ένα παιδί να τρέχει, η γιαγιά του ν' απλώνει ρούχα, και παρακάτω άλλη να τα μαζεύει μη βραχούν. Μπαίνουμε λοιπόν στο Λάντον, μα Λάντον δεν εβλέπαμε. Την άλλη μέρα έμαθα πως το λένε ομίχλη. Το τρένο κόβει και μας μιλάει μια φωνή: «Βικτόρια Στέισιον, Βικτόρια Στέισιον.» «Γρήγορα!» λέει ο πατέρας μου. «Θα φύγει και θα μείνουμε μέσα!» Ανοίγουν οι πόρτες. Κόσμος να βγαίνει, κόσμος να μπαίνει. «Να τον, να τον!», φωνάζει η μάνα μου, και βλέπω το θείο να μας χαιρετά, με τα χέρια ψηλά στον αέρα. Όπως στριμώχνομαι να βγω, μου πέφτει το καρπούζι. Μου πέφτει το καρπούζι και γίνεται κομμάτια. Ο σταθμός λερώνεται. Κι αρχίζει αυτός με τη στολή να τρέχει και να σφυρίζει. Κάθομαι κάτω και βάζω τα κλάματα. «Θέλω να πάω σπίτι μου, θέλω να πάω σπίτι μου!». Και να κλαίω, να κλαίω κι άλλο, να μη σταματώ.

Εξήντα χρόνια κι έντεκα μήνες. Εδώ. Ρωτώ εχτές την κόρη μου: «Μιλώ καλά τα εγγλέζικα;» «Κάνεις λάθη», μου λέει. «Λες, χωριό μου το ξαναείδα δεν.»